

De MINISTER van FINANCIËN.

In ervaring gekomen zijnde, dat bij sommige bevelvoerders van Stoombooten eenige onzekerheid of verschil van gevoelen bestaat, omtrent de verplichtingen door hen in sommige gevallen bij het voorbijvaren van andere Stoombooten of Zeeschepen, krachtens de bestaande verordeningen in acht te nemen.

Heeft het niet ondienstig geacht mits deze ter kennis der onderscheidene belanghebbenden te brengen, of hen voor zooveel noodig te herinneren, vooreerst, dat art. 1 van het Koninklijk besluit van 15 April 1826, (Staatsblad No. 28), waarbij in sommige gevallen aan de Stoombooten vrijheid wordt gegeven, om *stuurboordswal* in plaats van *bakboordswal* te houden, onder inachtneming der voorzorgen daarbij breder omschreven, eenig en alleen betreft het ontmoeten of voorbijvaren van *zelfvaartuigen* door gezegde Stoombooten, maar niet wanneer verschillende *stoomvaartuigen* elkaander ontmoeten of voorbijvaren; in welk laatste geval, krachtens het bepaalde bij art. 1 van het besluit van 4 September 1824, (Staatsblad No. 47), de elkander tegenkomende Stoombooten beide naar *bakboordzijde* zullen moeten houden om aan *stuurboordzijde* te passeren; terwijl van twee Stoombooten, welke denzelfden koers hebben en elkander oploopen, de voorste naar *stuurboordzijde* en de achterste aan *bakboordzijde* zal moeten houden om elkander aldus te kunnen voorbijkomen ten anderen; dat bij eene stellige verordening van de Pruisische regering d.d. 16 Januarij dezes jaars, de in Nederland van kracht zijnde voorschriften, omtrent de in acht te nemen voorzorgen bij de ontmoeting, of het voorbijvaren van verschillende Stoombooten, of van Stoom- en Zeilschepen, op dat gedeelte van den Rijn, 'twelk beneden het Spijksche veer is gelegen, en derhalve bepaaldelijk daar, waar de eene oever tot het grondgebied van Nederland en de andere oever tot dat van Pruisen behoort van toepassing zijn gemaakt.

's H A G E, den 28sten Augustus 1841.

De Minister van Financiën,
ROCHUSSEN.

De GEDEPUTEERDE STATEN van de Provincie *Overijssel*, maken bekend, dat bij Zijner Majesteits besluit van den 3 September 11. No. 80, is goedgekeurd het navolgend *Tarief voor de heffing van een verhoogd doorvaartgeld aan de Schutsluis te Blokzijl*, in te gaan met den 1sten Januarij 1842.

Art. 1. Van alle Schepen en Vaartuigen die door de Schutsluis te Blokzijl worden doorgeschut, of er bij gelijkstaand water, doorvaren, zal een schut- of sluisgeld betaald moeten worden, berekend naar de tonnen Scheepsruimte volgens den meetbrief; *te weten*, van elke ton Scheepsruimte een cent zegge f. 0.01.

Geladen, hetzij geheel of gedeeltelijk, van elken ton Scheepsruimte twee centen zegge f. 0.02, vallende echter voor schut- of sluisgelden, nimmer minder dan twee cents van elk Schip of Vaartuig kunnen betaald worden.

Art. 2. Van Houtvloten zal elke vierkante el oppervlakte moeten betalen, voor het doorschutten of doorvaren twee centen zegge f. 0.02.

Z W O L L E, den 23sten September 1841.

De Gedeputeerde Staten *overnemen*,
VAN RECHTEREN.
Ter Ordonnantie derhalve,
J. M. VAN RHIJN.

De GOUVERNEUR van de Provincie *Overijssel*,

brenkt door deze ter kennis van de belanghebbenden, den hoofdzakelijken inhoud eener missive van Zijns Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 11 dezer, N°. 214, 9^e afdeling, luidende: dat zoo wel in sommige *Nieuwspapieren* als bijzondere berichten dezer dagen is gevaagd van eene ziekelijke gesteldheid welke zich onder het koren en voornamelijk onder de rogge zoude opdoen en toegeschreven wordt aan de *stadige regens*, welke sedert eenigen tijd zijn gevallen; — zijnde de ziekelijke korenzaden naar men opgeeft bekend onder den naam van *Hanesporen*, doch eigendijk het zoogenaamde moederkoren, (*secale cornutum*;) met opmerking, dat al mogten nu ook de schadelijke uitwerkselen welke door sommigen aan het gebruik van dusdanig ziekelijk graan tot voedsel voor menschen en dieren toegeschreven worden, voor eene verschillende beschouwing vatbaar zijn, de zaak echter allezins vordert dat de belanghebbenden op dat verschijnsel opmerkzaam worden gemaakt.

Z W O L L E, den 16den September 1841.

Voor den Gouverneur voornoemd,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
J. A. S A N D B E R G.

De GOUVERNEUR van de Provincie *Overijssel*,

brenkt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat uithoofde van de nieuw te maken Valbrug over de Schutsluis te Blokzijl, van af Maandag den 27sten dezer maand, de passage voor rijtuigen over de Sluis, tot en met den 1sten October, en die der vaartuigen door dezelve, welke de mast of het kunnien strijken of niet onder de klap der brug kunnen doorvaren, tot en met den 1sten October eerstkomende zal zijn gestremd.

Z W O L L E, den 20sten September 1841.

De Gouverneur voornoemd,
VAN RECHTEREN.

DEPARTEMENT VAN FINANCIËN.

Den 27sten September 1841, des nademiddags ten 4 uren, zal de ondergeteekende Mr. W. G. H O V I J, ten overstaan van het BESTUUR der Stad OMMEN, op het Raadhuis aldaar, publiek verpachten:

De HOOI- en BOUWLANDEN, behoorende tot het Domein van Oorlog, gelegen te Ommen, vóór den tijd van ZES jaren in te gaan *siden* November dezes jaars, en zulks op de condities, welke van nu aan, op het Raadhuis te Ommen en ten Kantore van den ondergeteekende ter lezing liggen.

Z W O L L E, den 15den September 1841.

De ABBT van het Domein te Zwolle,
W. G. H O V I J.

Z W O L L E, den 23 September.

Tot medelid van het Genootschap ter bevordering der genees- en heilkunde te Amsterdam, is gekozen de heer J. van Deen, med. Doct. te Zwolle.

— De Beurtman op Harderwijk, die 11. maandagavond van Amsterdam was vertrokken, is in den daarop volgenden nacht overzeild geworden, ten gevolge waarvan dit vaartuig zoude gezonken zijn. Het scheepsvolk en de passagiers zijn door een visscher gelukkig gered.

— Op de jaarmarkt, den 7 dezer te Norg gehouden, waren aangetrokken 5556 paarden, zoo losse paarden, als voor rijtuigen gespannen, 802 veulens, 537 stuks hoornvee, 245 varkens en 2156 schapen. De handel in paarden was middelmatig; er schijnen geene hooge prijzen besteed te zijn en de hoogste f250 te zijn geweest. De veulens waren zeer gewild en werden voor goede prijzen verkocht, vele merrieveulens voor f75 tot f100, hengsteveulens voor f50 en daar beneden. Goede melkkoeijen, en vooral die aanstaande waren te kalven, zijn voor goede prijzen verkocht; er is van f70 tot f100 en daarboven voor bedongen kunnen worden; de handel in deze was echter niet altijd even levendig. De handel in varkens was matig; voor oude varkens waren de prijzen hoogstens f20. Beter was zulks met de schapen, de hoogste prijs echter beneden f5. Over het algemeen hebben er op deze markt groote omzettingen plaats gehad.

GRAVENHAGE, den 21 September.

Het concert, 'twelk de beroemde zanger en zangeres *Rubini* en *Persiani* Zondag avond in de zaal van *Diligentia* gegeven hebben, is vereerd geworden met de tegenwoordigheid van H. M. de Koningin, H. K. H. de Prinses van Oranje, Prinses Sophie en de gravin Maria van Wurtemberg. Hetzelfde heeft ten volle aan de hooggespannen verwachting beantwoord, en een ieder bewonderde het uitstekende talent der beide vermaarde kunstbeoefenaren.

Naar men verneemt, heeft Z. M. de Koning den Koninklijken Franschen schouwburg, op aanstaanden Zaterdag, ter beschikking van den heer *Rubini* en mevrouw *Persiani* gesteld, waar zij een groot concert zullen geven. Door dit gunstbewijs zal het kunstlievend publiek dezer residentie nog eenmaal de gelegenheid bekomen, deze beide virtuosos te hooren. Aanstaanden Donderdag zullen dezelve een concert te Rotterdam geven, en na hun verblijf in deze residentie, naar Amsterdam vertrekken.

— Naar men verzekert zal Z. M. de Koning aanstaanden Woensdag revue passeren over het garnizoen dezer residentie, hetwelk alsdan waarschijnlijk groote manoeuvres zal verrigten.

— Naar men verneemt, heeft het Z. M. behaagd, voor eenige exemplaren in te teekenen op de Nederduitsche vertaling der levensbeschrijving van *Frederik den Groote*, door den talentvollen Dr. *Franz Kiegler* geschreven, en naar de beste Duitsche meesters geillustreerd bij gelegenheid van het eeuwfeest der troonsbeklimming van dien beroemden vorst. De bedoelde vertaling ziet het licht bij de gebr. van *Lier* te dezer stede, en het uiterlijke van papier, druk- en prentwerk beantwoordt aan den fraaijen tekst van dit wezenlijk klassiek werk onder de geillustreerde, voor het algemeen ingerigte levensbeschrijving van groote mannen.

— De afdelingen van de Eerste Kamer houden zich dagelijks en onafgebroken bezig met het onderzoek der op den 17 dezer door de Tweede Kamer aan haar toegezonden ontwerpen van wet: 1°. houdende eene instructie voor de Algemeene Rekenkamer; 2°. tot vervroegden overgang van de uitgestelde in werkelijke rentgevende schuld, en 3°. omtrent de intrekking en aflossing van schuld voor 1841.

— Den 18 is te Vlissingen aangekomen Zr. Ms. fregat *de Rijn*, gecommandeerd door Z. K. H. Prins *Hendrik*, komende van Texel.

— Op den 18 dezer is te Utrecht, in den ouderdom van 63 jaren overleden de hoog ed. gestr. heer *Jan Peet*, gepensioneerd generaal-majoor der cavalerie, ridder der Militaire Willems-Orde, 3de klasse, van den Nederlandschen Leeuw en van het Legioen van Eer.

— Z. M. heeft aan de manschap der Engelsche visscherspink *William and Richard* eene gratificatie verleend, als een blijk van goedkeuring en tevredenheid wegens het met levensgevaar redden, in October 1840, der manschap van het Nederlandsche barkschip *Mercurius*, verongelukt op de *Kentisch Cnoek*, bij Ramsgate; zijnde nog bovendien aan den schipper *Richard Andrews*, een loffelijk getuigschrift uitgereikt.

— Men verneemt, dat de regering eene bezuiniging van elf duizend gulden op het hoofdstuk, binnenlandsche zaken, en vijftig duizend gulden, op dat van oorlog, toegestaan heeft. Wat aangaat het laatste hoofdstuk, zou die bezuiniging naar men verzekert op 's rijks stoeterij te Borculo verkregen worden.

GRONINGEN, den 16 September.

De fraaie eereboog welke men ter eere des Konings op de vischmarkt opgericht heeft en welke de stedelijke kas eenige duizenden gekost heeft, is op afbraak verkocht geworden en heeft vijf honderd vijftig gulden opgebracht, zoodat men ongeveer op elke duizend gulden negen honderd gulden verloren heeft, en men daarenboven zoowel een overigens goed bewerkt stuk, als het geheele doel schandelijk heeft geparodieerd. Men zou het ook anders kunnen uitleggen en veronderstellen, dat de Groninger regering niet herhaaldelijk dezelfde eerepoorten wilde laten dienen en bij iedere gelegenheid vernuft en geld bezit tot decoratie.

BREDA, den 21 September.

Gisteren nacht omstreeks 2 ure omtrent eenschaps een geweldige brand, op de hoeve van zekeren *Gonen* op Overa, onder de gemeente Frinsenhage, ongeveer twee uren gaans van deze stad, welke in korten tijd zoo zeer de overhand nam, dat het huisgezin ter naauwernood denzelven ontkwam, en dat ondanks de spoedige, doch weinig mogelijke hulp, niet alleen de geheele boerenwoning, met de volgeladene schuur en stalling en het daarin zich bevindende vee, en wel 7 kalfveren, 4 varkens en een hond, eene prooi der vlammen werd; maar ook de daar tegenover gelegene stede, van de kinderen van *Dijk*, bestaande uit de boerenwoning, schuur, stalling en kooi, door de vlammen verteerd werden. Men wil dat de brand toe te schrijven is aan het hooi, dat te nat is ingewonnen. Tot overmaat van ramp was niets tegen brandschade verzekerd en men berekent de schade op nagenoeg veertien duizend gulden. De bewoners van beide hoeven zien zich dus in een oogenblik van al hunne bezittingen beroofd! Dezen namiddag was men het smeulen van den brand nog niet meester.

PARIS, den 19 September.

Menigmaal heeft de gewezen abdij, thans gevangens Mont St. Michel, in het voormalig Noormandie, in de diepte van den zeeboezem, die het van Bretagne scheidt, gelegen, door hare oudheid en lotverwisselingen stof tot geschiedkundige mededeelingen, als ook door hare zonderlinge ligging tot romantische tafereelen en verhalen gegeven. Op eenen berg gebouwd, is zij door eene zandige landtong met den vasten wal verbonden, welke soort van isthmus slechts bij laag water eenen veiligen toegang verleent. Het gevaar dezer kwelgronden wordt treffend geschilderd in de volgende opgaaf, welke dezer dagen door onze dagbladen werd medegedeeld.

»De onderscheidene waterloopen, gelijk de riviertjes *Seine* en *Conesnon*, die zich op het strand van Mont St. Michel doorkruisen en vermengen, brengen veel toe tot de ligtbeweegbaarheid dier zanden, welke het tooneel van menig zijngewekend roerwal geweest zijn. Van plaats tot plaats in den grond gedrevene palen wijzen den weg aan, die men nemen moet.

De onvoorzigtige, die er van afwijkt, stelt zich aan het verschrikkelijkste gevaar bloot. Nog weinige maanden geleden zijn twee jonge boerinnetjes, twee zusters, op de deerniswaardigste wijs om het leven gekomen, en had een jongman van Guingamp het zelfde lot.

» Heeft men het ongeluk van, al ware het slechts tot de knie in het kwelzand te zinken, alsdan helpen de wanhopige pogingen, welke men doet, om los te geraken, meestal tot niets anders, dan den ondergang te verhaasten. Vruchteloos worstelt men tegen den vijand, die u prangt, u steeds dieper en dieper naar beneden zuigt en u eindelijk verzwelgt. Waarlijk, een akelige dood, een zonderling graf, een afgrond, die zich hoven zijn slagtoffer toesluit en zijne prooi, zelfs dood, niet weder loslaat! Is het niet waar, dat *Walter Scots* Bruid van Lammermoor het lot van den op gelijke wijs verdwenen *Ravenswood* in den lezer eenen sterkeren indruk van schrik en ijzing achterlaat, dan alle dolksteken en moorden? Niemand kent de diepte dier zandkolken. In 1780 plaatste men eens op het strand van Mont St. Michel een kegelvormig gehouwen, drie honderd ponden zwaren steen, waaraan men een touw van veertig voeten lengte gehecht had. Vierentwintig uren daarna was er van beide geen spoor meer te vinden.

» Omstreeks dien zelfden tijd welden een bij den berg gestrand schip op gelijke wijs in het zand; zelfs de masten verdwenen. Men kan hieruit oordeelen, welk eene ontzettende hoëveelheid zand door de zee over het bosch gespoeld moet zijn, dat oudtijds daar ter plaats gestaan heeft! En verbeeldt u nu den toestand van eenen reiziger, die, onverzeld, verdwaalt, door eene der daar zoo gewoone, digte nevels overvallen, in deze veranderlijke wildernis rondzwerft, te midden van hem onbekende afgronden, van zoogenoemde filières of krekken, die vol water loopen lang vóór dat het vlakke strand er mede bedekt is; terwijl de ongelukkige, zonder te weten, waarheen zich te wenden, het oogenblik van den vloed ziet naderen, een vloed zoo geweldig aan de kusten, en die zijne ontzettende baren, over eene volstrekt vlakke uitgestrektheid, voortrolt met eene snelheid, bij welke het vlugste renpaard zou moeten achterblijven.»

Van den 20 September.

De Koning wordt den 24 dezer op het kasteel van Campiègne gewacht, en den volgenden dag zal de uitreiking der vaandels aan de nieuwe regementen, alsmede die van eeretekenen, in het kamp aldaar geschieden, tot bijwoning van welke plegtigheid vele vreemde officieren derwaarts zijn gekomen. Reeds bevindt zich daar de generaal *von Holbain*, die door den Koning van Pruisen gezonden is om getuige van de wapenoefeningen in dat kamp te wezen, en over het door hem bijgewoone groote tevredenheid betuigt.

Eindelijk is tot het nitschrijven van eene leening besloten, maar die slechts het derde van de som, door de Kamer toegestaan, bedraagt. Bij Koninklijke ordonnantie van 18 dezer is namelijk de minister van finantien gerechtigd tot den openbaren verkoop, bij mededinging en door verzegelde inschrijving, van zoodanige som van drie per cents renten, als tot daastelling van een kapitaal van honderd en vijftig millioen francs noodig zal wezen. De renten zullen loopen van 22 Junij 1841, de betaling zal bij maandelijksche termijnen tot 7 October 1822 geschieden, en de toewijzing 18 October aanstaande plaats hebben.

Het besluit tot deze leening is door de meerderheid van een eergisteren gehouden raad van ministers genomen; welke begreep, dat de tegenwoordige omstandigheden vorderden een openbaar bewijs te geven, dat het vertrouwen der regering op de goede gezondheid der kapitalisten noch door de laatste wanorden in sommige departementen, noch door den moorddadigen aanslag op leden van het Koninklijk Geslacht geschokt is geworden.

Sommigen hadden gewild dat het gouvernement op eenmaal tot de leening der volle vierhonderd en vijftig millioen ware overgegaan, uit hoofde de overige driehonderd millioen wellicht later niet op zulke voordeelige voorwaarden zullen kunnen worden verkregen.

— De onderhandelingen tusschen de Fransche Regering en de Belgische Commissarissen, over het sluiten van een handeltractaat, worden ijverig voortgezet en schijnen hare beslissing te naderen.

— **WIENEN**, den 6 September. In den vroege morgen werd op de spoorweg eene proef genomen met het verzenden van troepen. Op 33 wagens werden in 8 uren, door de kracht van eene enkele locomotief, 800 veldjagers met wapens en bagaadje, van Haradisch naar Brunn vervoerd, een afstand, waarover deze troepen anders 7 of 8 dagmarschen zouden besteed hebben, zoodat dit jagerbataljon in één uur één geheel dagmarsch had afgelegd zonder vermoeid te zijn. **FRANKFORT**, den 18 September.

De president der Bondsvergadering, graaf *von Münch-Bellinghausen*, die met den Prins *von Metternich* naar Weenen vertrekt, heeft van den Groothertog van Hessen-Darmstadt het grootkruis der Lodewijks-orde met edelgesteenten (naar men zegt ter waarde van 12000 fl.), en van den hertog van *Nassau* eene doos met edelgesteenten, welke op 14000 fl. geschat wordt, bekomen, als een blijk van erkentenis voor zijne diensten bij het vereffenen van het geschil tusschen de twee genoemde Staten, wegens den beruchten steendam bij Bieberich.

— Onder degenen welke zich naar Breslau begeven hebben, om den Koning en de Koningin te zien, verzekert men, dat een grijsaard van honderd en zeven jaren geweest is, die tot dit einde een weg van verscheiden mijlen te voet heeft afgelegd.

— De Pruisische gezant bij het Fransche Hof, baron *von Arnim*, is tot den gravenstand verheven.

— De Wurtembergsche stenden zijn tegen 25 October bijeen geroepen. — Maandag den 27 dezer beginnen te Stuttgart de feesten, ter gelegenheid der vijf en twintigjarige regering van Z. M. den Koning van Wurtemberg. Zij zullen zeer feestelijk zijn en zes dagen duren.

— Te Weenen wil men uit Konstantinopel onderrigt zijn, dat lord *Ponsonby* onbewimpeld aan de Porte verklaard zou hebben, hoe het Engelsch Gouvernement thans de versterkte plaatsen in Syrië niet zou kunnen ontruimen, zonder zich het algemeen misnoegen der Engelsche natie op den hals te halen; terwijl die ontruiming overigens niet zou kunnen geschieden, ten zij de Franschen gelijktijdig Algerie verlieten. Dit gerucht had in Oostenrijk groote ontevredenheid verwekt.

Al de leden van het Corps Diplomatiek, de hooge Turksche Staatsambtenaren, en de zoon van den Egyptischen Onderkoning, *Said-bey*, zijn den 26 der vorige maand tot bijwoning eener groote militaire revue uitgenoodigd, welke de Sultan met zijne tegenwoordigheid vereerd heeft, en na afloop waarvan hij aan de gezanten der Groote Mogendheden de verzekering schonk, dat hij de rust, die thans in zijn Rijk heerschte, op alle mogelijke wijze tot welzijn van zijn volk zou trachten aan te wenden.

Dienzelfden dag is eene Egyptische stoomboot van Alexandria te Konstantinopel aangekomen, aan boord waarvan zich zeven uitstekende fraaie Arabische paarden en een rhinoceros, alles tot geschenken van den Onderkoning aan den Sultan bestemd, bevonden.

Andere brieven uit Weenen spreken van een klein legitimistisch congres, dat te Toplitz, onder de leiding der hertogin van *Angoulême*, werkzaam zal zijn, en slechts de volkomen herstelling van den hertog van *Bordeaux* als eene voorwaarde, om eenigen politiek stap te wagen.

ATHENS, den 28 Augustus. De verwarring neemt hier elke dag toe. De Grieken toonen, bijna zonder uitzondering, eene ware woede tegen de vreemdelingen. Binnen eenige maanden zullen wij hier nauwelijks één Duitschen officier of ambtenaar meer hebben. De dagbladen ontzien zich niet onbewimpeld van eenen Siciliaanschen vesper te spreken.

REDEVOERING van den Graaf van Rechteren, uitgesproken in de zitting van de Tweede Kamer der Staten Generaal, van den 13den September 1841, bij de beraadslaging over het ontwerp van wet, houdende Instructie voor de Algemeene Rekenkamer, EDL MOEDELINGEN!

Na de vele wisseling van denkbeelden, die omtrent het in deliberatie

zijnde ontwerp van wet heeft plaats gevonden, zal ik uwe aandacht niet vermoeijen met een wijdloopig betoog van alle die redenen die mij verhinderen mijne goedkeuring aan een wets-ontwerp te hechten, hetwelk veel goeds bevat, beter dan de bestaande regeling is, en niet te min is onaanneemelijk in mijne oogen, vermits hetzelve niet inhoudt die hoofd- en grondbepalingen, die alleen, bij zulk eene belangrijke zaak als de *verrekening van alle 's lands inkomsten en uitgaven*, tot genoegzame zekerheid voor de rigtige verantwoording kunnen verstrekken.

Ik zal mij tot de hoofdzaken bepalen.

De wet mist de bepaling: » Dat de rekeningen der staats-ontvangsten en uitgaven door eene wet zullen worden vastgesteld.»

Aan de wetgevende magt is, volgens artikel 122 der grondwet, de vaststelling der begrooting van 's rijks ontvangsten en uitgaven opgedragen: en uit die bepaling en uit den aard der zaak vloeit van zelve voort, dat de rekening van die ontvangsten en die uitgaven almede door eene wet moeten worden vastgesteld.

Het *mindere*, de *raming* van staats-finantien, zoude aan de wetgeving zijn verbleven, en het *meerdere*, de *vaststelling* der ontvangene en uitgegevene sommen, zoude haar niet toekomen.

Waarlijk eene vreemde veronderstelling, die alle consequentie mist.

Maar de bestrijders dezer meening voeren aan: » Dat de grondwet zoodanige rekenwet niet voorschrijft.»

Het is waar, dat zij die niet voorschrijft, maar zij *verbiedt* die evenmin. Zij schrijft die niet voor, vermits een voorschrift, dat reeds uit den aard der zaak noodwendig voortvloeit, eene overtolligheid, een doelloos voorschrift zoude zijn.

Dat de raming der staats-ontvangsten en uitgaven bij de wet wordt vastgesteld, is een uitdrukkelijk voorschrift der grondwet, en het onmiddellijk natuurlijk gevolg daarvan is, dat ook de wet moet bepalen wat ten gevolge dier raming werkelijk is ontvangen en uitgegeven, waartoe de laatste nogmaals bij die grondwet hebben moeten voorgeschreven worden om waarheid te zijn?

Maar er zijn nog meerdere bewijzen dat de grondwet de vaststelling der staats-ontvangsten en uitgaven bij eene wet heeft verlangd.

Art. 200 der grondwet is hier afdoende, het zegt zakelijk:

» De algemeene rekenkamer zal de staatsrekeningen *opnemen en liquideren*.

Indien de grondwet aan de rekenkamer het vaststellen der staats-rekeningen had willen opdragen, dan had zij niet de woorden van *opnemen en liquideren*, maar die van *regelen en vaststellen* gebruikt. *Opnemen en liquideren* toch staat gelijk met *afsluiten*, en tusschen eene *afgeslotene* en *vastgestelde* rekening is dit onderscheid, dat *gene* de uitkomst aantoon, *deze* de goedkeuring dier uitkomst bevat.

De grondwet heeft de vaststelling door de rekenkamer *duidelijk* niet gewild en men moet er bijvoegen *wijselijk*.

Dat uit den aard der zaak het vaststellen van 's lands finantien aan de wetgeving behoort, is boven aangetoond, en hoe zoude men dan op het denkbeeld hebben kunnen komen om een staatsligchaam, bestaande uit inamovibele leden, de bevoegdheid te verleenen, om eene daad uit te oefenen die slechts aan de hoogste magt in den Staat kan toekomen. Eene zoodanige delegatie van magt gaat onze bevoegdheid en die van de andere gedeelten der wetgeving te boven; wij zijn niet bevoegd zoodanigen afstand te doen!

Maar de overdraging van die bevoegdheid kan bovendien bedenkelijk zijn.

De rekenkamer toch eens benoemd zijnde, staat inamovibel en onafhankelijk daar. Zij is niet onfeilbaar en kan met de verantwoordelijke hoofden van de departementen van algemeen bestuur, die mede, hoe hoog dan ook geplaatst, niet voor onfeilbaar kunnen gehouden worden, in meening verschillen. — Zoodanig verschil van meening kan tot nadeelige botsingen leiden, en nergens zal men in de wet het middel vinden in dit bezwaar te voorzien, indien de wetgeving van haar regt afstand doet om de verrekening van 's lands gelden, die zij toestaat, *vast te stellen* en in het

Het denkbeeld eener *verrekening*, uit eene vreemde wetgeving zijn overgenomen of ontleend! Het gezegde zal wel genoegzaam zijn om te bewijzen, dat de voorstanders van dien maatregel denzelven uit den aard en strekking der wetgevende magt, uit den geest en letter van onze grondwet ontleenden, en dat zij derhalve denzelven niet behoefden te zoeken in de wetgeving van andere rijken.

Bovendien is de rekenwet eigenaardig in de grondstellingen van *alle constitutioneel geregeerde landen* gelegen en gevestigd.

Indien de wetgeving afstand kan doen van haar regt om in het hoogste ressort 's lands finantien te regelen en vast te stellen, dan kan zij met even veel regt aan den hoogen raad opdragen 's lands burgerlijke en criminele wetten vast te stellen en te veranderen.

In alle de afdelingen dezer kamer is verlangd, dat art. 21 der gewijzigde wet eene uitbreiding zoude erlangen en in hetzelve bepalingen zouden worden opgenomen betrekkelijk de controle der koloniale geldmiddelen.

Men had hier geenszins het oog op het excédent; hetwelk als beschikbaar op de staatsbegrooting ingevolge art. 59 wordt gebragt, hetwelk als eene bate van de gewone staats-begrooting, zonder eenigen twijfel aan het toezigt der rekenkamer is onderworpen, maar veeleer op *die geldmiddelen welke in het moederland uit de overzeesche bezittingen*, bij voorbeeld van gekochte producten worden ontvangen. Men betwist den Koning het aan Hoogstenzelve door art. 59 der grondwet gegeven regt niet van *opperbestuur* over gemelde bezittingen, en wil evenmin de vrije beschikking over deze gelden, »voor zoo verre die uitsluitend ten behoeve der volkplantingen worden gebruikt» aan banden leggen; maar men verlangt dat de voorschreven gelden in de staatskas gestort worden, en dat de algemeene rekenkamer, even als van andere lands-middelen, volledige kennis van derzelve ontvangst en gebruik zal hebben.

De vroegere handelingen der regering maken het verlangen van dezen waarborg tot pligt voor de vertegenwoordigers des volks. Orde en regelmaat zal daarvan het gevolg zijn; waartoe waarlijk bijzondere kassen en verrekeningen nimmer kunnen bijdragen.

Het denkbeeld is: De Koning moet geheel vrij zijn in het opperbestuur der volkplantingen, en om ten behoeve dier volkplantingen over de inkomsten derzelve te beschikken; maar de gelden die derzelve afwerpen, ook vóór dat de *excédent* op de staatsbegrooting zijn gebragt, zijn, even als de volkplantingen zelve, 's lands eigendom; zij behooren als zoodanig in de staatskas gestort te worden en aan het toezigt der rekenkamer te zijn onderworpen.

Het visa der algemeene rekenkamer verlangt men niet te zien verward met *voorloopige verevening*.

Het doel dat de afdeling, tot welke ik behoorde, zich met dat visa voorstelde, is geenszins om eenige voorloopige wettigheid aan de uitgave te geven, zoodanig als door de verevening moet plaats vinden; ook niet om te zien of de verantwoordelijke hoofden van algemeen bestuur de posten op hunne begrootingen al dan niet overschrijden. — Neen, *het doel is*: dat er geene betalingen uit de staatskas zullen kunnen gedaan worden, buiten de rekenkamer. Het visa staat mede in betrekking tot de controle op de geldmiddelen uit de overzeesche bezittingen, die in 's lands kas, zoo als ik vermeen te hebben aangetoond, behooren gestort te worden.

De *af- en overschrijvingen* op begrootingen, maken de vaststelling derzelve illusoir, en maken de sommen, uitgetrokken op elk afzonderlijk deel derzelve, binnen hetwelk de af- en overschrijving wordt beperkt (b. v. het hoofdstuk, de afdeling), tot eene som, over welke willekeurig kan beschikt worden.

Zij vernietigen het wezen der begrooting, het doel der vaststelling voor de verschillende soorten en bijzonderheden van uitgaven. Zij maken de begrooting tot eene credietwet, hetgeen eigenlijk alle rijks-begrootingen, van 1815 tot 1840 inbegrepen, zijn geweest.